

Samuel H. vyrovnacích splátek nedodržel, domáhal se žalobce zaplacení celé své pohledávky na Samueli H-ovi i Lotě H-ové. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud zamítl žalobu ohledně Loty H-ové. Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání

Důvody:

Dovolatel vytýká, že odvolací soud nesprávně posoudil po stránce právní obsah soudního vyrovnání, uzavřeného žalovanými Samuelem H-em s jeho věřiteli, k němuž jako rukojmí a plátkyně přistoupila Lota H-ová. Neprávem. Dle vyrovnání splatiti má dlužník Samuel H. věřitelům 35% jejich pohledávek ve 3 lhůtách, splatných 15. srpna 1923, 15. listopadu 1923 a 15. ledna 1924. Za tento závazek ručí Lota H-ová. K tomuto ujednání připojeno další ustanovení, že, nezaplatí-li dlužník splátku během 8 dní po splatnosti, nejen splátky, nýbrž celý původní dluh bude splatným. Výklad, který dovolatel snaží se dáti této úmluvě pro ručení Loty H-ové, že se zaručila nejen za 35% kvotu, nýbrž za celý dluh v případě prodlení se splátkami, nelze udržeti. V úmluvě jasně je řečeno, že Lota H-ová ručí za »tento« závazek a zřejmě je míněn závazek v předešlé větě uvedený, tedy závazek k zaplacení 35%ní kvoty. Těmuž svědčí i ustanovení, že, nezaplatí-li dlužník do osmi dnů jednu lhůtu, bude splatný celý »původní« dluh. Původní dluh byl jen dluhem Samuela H-a a tedy jen tento oživil, když o tom, že Lota H-ová i v tomto případě za celý dluh ručí, v dohodě nic obsaženo není, a původní dluh ani jejím dluhem nebyl. I kdyby se považoval obsah ujednání o objemu ručení Loty H-ové za nejasný, slušelo by ho vyložiti ve prospěch její, protože dle §u 915 první věty obč. zák. při jednostranně závazných smlouvách má se nejasný výraz vyložiti tak, že dlužník chtěl převzít závazek menší. Neprávem dovolává se žalobce vykládacího pravidla druhé věty §u 915 obč. zák., že sluší stať o zaručení vyložiti v neprospěch Loty H-ové proto, že ona použila nejasného výrazu. Vždyť jednak ani nebylo tvrzeno v první stolici, a je tedy nedovolenou novotou, že Lota H-ová použila onoho výrazu, když nebylo vůbec na přetřes vzato, od koho doslov vyrovnacího návrhu pochází, a s druhé strany vykládací pravidlo druhé věty §u 915 obč. zák. platí jen pro smlouvy dvoustranně závazné, jakou záruční úmluva není. Není také správně, že zástupce Loty H-ové při jednání doznal, že přistoupila k dluhu svého manžela jako rukojmí a plátkyně. Doznal jen doslov narovnání a že ve smyslu tohoto vyrovnání Lota H-ová k dluhu Samuela H-a jako rukojmí a plátkyně přistoupila. Ale nebylo nijak doznáno, že přistoupila k dluhu v původní výši, protože doslov narovnání toho neobsahoval.

Čís. 4105.

Zahájená rozenře.

Na totožnosti stran nemění ničeho, že vystupují v různých rolích, a že vzhledem k tomu přizpůsobily své žalobní návrhy.

Nejde o tentýž předmět sporu, domáháno-li se v prvním sporu v y d á n í vkladních knížek, v druhém pak jich d e v i n k u l a c e.

(Rozh. ze dne 2. září 1924, R I 552/24.)

Ve sporu Adély D-ové proti Dru Otakaru Š-ovi a Ludvíku D-ovi o devinkulaci vkladních knížek po případě náhradu škody 150.000 Kč, vznesli žalovaní námitku zahájené rozepře, již s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl a žalobu odmítl. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku zahájené rozepře.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Důvodnost námitky rozepře již zahájené předpokládá: a) totožnost stran, b) totožnost sporu, t. j. totožnost žalobního nároku i jeho právního důvodu. Předpoklad písm. a) jest v tomto případě splněn a nezáleží na tom, že nynější žalobkyně Adéla D-ová a nynější spolužalovaný Ludvík D. vystupují v obou sporech v různých rolích a také na tom by nezáleželo, že své žalobní návrhy byli přizpůsobili svým protichůdným rolím. Ale není tu předpokladu písm. b) a to ani co do žalobního nároku, ani co do jeho právního důvodu. V přední žalobě, podané u s e d r i e v Bratislavě, domáhá se nynější spolužalovaný Ludvík D. kromě jiného též na nynějším spolužalovaném Dru Otakaru Š-ovi a na nynější žalobkyni Adéle D-ové v y d á n í vinkulovaných vkladních knížek. Všeobecné bratislavské banky, znějících jedna každá na 50.000 Kč, po případě jich a n u l o v á n í a to z důvodu práva vlastnického, tvrdě, že on jest vkladatelem a výhradním vlastníkem knížek a že se tyto knížky jen neoprávněně prostřednictvím Dra Mikuláše B-a a Dra Otakara Š-a dostaly do držení Adély D-ové. V žalobě pozdější, podané u zemského civilního soudu v Praze, o niž tu jde, domáhá se naopak Adéla D-ová na Dru Otakaru Š-ovi i na Ludvíku D-ovi d e v i n k u l a c e týchž vkladních knížek, po případě n á h r a d y š k o d y 150.000 Kč, tvrdíc, že Ludvík D. předal vkladní knížky prostřednictvím Dra B-a Dru Š-ovi, aby jich použil jako zástav ku zajištění nároků komitentů firmy »O« a že je Dr. Š. dal žalobkyni d o z á s t a v y za zálohu 150.000 Kč, hotově mu vyplacenou, s ujednáním, že si žalobkyně v případě, v žalobě blíže popsáném, může zálohu nahraditi vybráním vkladů, o což se marně pokusila, protože knížky byly Ludvíkem D-em vinkulovány. Již z toho jest viděti, že tu nemůže býti řeči ani o totožnosti nároků, ani o totožnosti žalobních důvodů. I kdyby se připustilo, že žalobní nárok na vydání knížek se strany jedné a nárok na devinkulaci knížek za účelem vybrání vkladů se strany druhé jsou totožny a jen různým rolím stran přizpůsobeny, není tu této totožnosti již při eventuálních nárocích jednak na prohlášení vkladních knížek za neplatné, jednak na náhradu škody. Vůbec pak není tu totožnosti právního důvodu, kterým jest v přední žalobě p r á v o v l a s t n i c k é, v pozdější žalobě p r á v o z á s t a v n í. Také eventuální žalobní návrhy, právě tak jako návrhy alternativní, nejsou na závadu určitosti ža-

lobního žádání, jak to zákon v §u 226 c. ř. s. předpisuje (Neumann k §u 226 str. 942). Že práva zástavního za určitých předpokladů může býti právně nabyto i tehdy, když zástavce nebyl vlastníkem zastavené věci movité a když ji bez vlastníkového svolení dal bezelstnému věřiteli do zástavy, předepsáno jest v §§ 456 a 367 obč. zák. Zdali tu zákonné předpoklady oněch §§ů byly splněny, jest věcí meritorního rozhodnutí. Z toho, co vyloženo, plyne, že rozsudek, který by byl vydán k přední žalobě, neučinil by nutně zbytečným rozhodnutí druhého sporu, pročež právem rekursní soud neuznal důvodnosti námitky rozepře již zahájené.

Čís. 4106.

Podáno-li v místě, kde sídlí nejméně dva advokáti, odvolání do protokolu, není soud první stolice oprávněn, stanoviti straně novou odvolací lhůtu, nýbrž jest na něm, by postupoval dle §u 90 zák. o organizaci soudů. Stanovil-li soud první stolice přes to novou odvolací lhůtu, jest na odvolacím soudě, by odvolání, v této lhůtě podané, odmítl pro opožděnost, třebas usnesení prvního soudu, lhůtu povolující, nebylo napadeno.

(Rozh. ze dne 2. září 1924, R I 674/24.)

Žalovaná podala na soudě svého bydliště v Č., kde sídlí více než dva advokáti, ve lhůtě odvolání do protokolu. Když odvolání došlo procesního soudu, ustanovil usnesením ze dne 5. května 1924 s poukazem k tomu, že v tomto případě vzhledem k předpisu §u 465, odstavec druhý c. ř. s. nebylo lze podati odvolání do protokolu, žalované k podání odvolání novou lhůtu a zřídil jí zástupce chudých. Odvolání v této lhůtě podané o d v o l a c í s o u d odmítl. D ů v o d y: Odvolatelka požívá v tomto sporu práva chudých, proto však, ježto v Č. jsou usazení více než dva advokáti, odvolací spis, jak již první soud v usnesení ze dne 5. května 1924 správně podotýká, ve smyslu §u 465 odstavec druhý c. ř. s. prohlášením do soudního protokolu nahraditi nebylo lze, nýbrž náleželo sborovému soudu první stolice, jakmile protokolární odvolání ho došlo, ježto vedle §u 64 čis. 3 c. ř. s. nové znění k bezplatnému hájení práv žalované v řízení oprávněm nutno zříditi zástupcem advokáta, — po rozumu §u 90 org. zák. jednoduše pověřiti včas z moci úřední (když k vyčkání takového návrhu strany času již nezbývalo), úředníka soudu jako zástupce žalované na základě protokolu u soudu v Č. sepsáním a včasným podáním spisu odvolacího, což se však nestalo. Postup prvního soudu, který místo toho udělil další lhůtu 14denní ku podání nového odvolání, byl nesprávným, neboť lhůta §em 464 c. ř. s. k podání odvolání jest lhůtou konečnou, neprodlužitelnou, pročež odvolací spis, výborem advokátní komory odvolatelce stanoveným offo zástupcem teprve dne 20. května 1924 podaný, dle §u 468 odstavec první věta druhá c. ř. s. jako opožděný odmítnouti bylo, ježto ze zpátečního lístku zřejmo, že napadený rozsudek odvolatelce dne 22. dubna 1924 byl doručen.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.